

Ecologische beoordeling aanleg ontsluitingsweg en uitbreiding bedrijfsgebouw op perceel Rijksstraatweg 237 en 239, Hurdegaryp

Opdrachtgever	Provinsje Fryslân
Referentie	Stoker, O. 2016. Ecologische beoordeling aanleg ontsluitingsweg en uitbreiding bedrijfsgebouw op perceel Rijksstraatweg 237 en 239, Hurdegaryp. 2475 #7. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
Projectcode	2475cas#7
Status	Definitief
Datum	11 februari 2016
Projectleider	R. Strijkstra
Autorisatie	E. van der Heijden

Inhoud

1. Inleiding
 2. Situatieschets en plannen
 3. Gebiedsbescherming en beoordeling
 4. Soortbescherming en beoordeling
 5. Conclusies
- Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden
tel. 0511 – 474764, fax 0511 – 472740
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto 1 en 2 (A&W oktober 2015). Impressie van het plangebied.

1. Inleiding

In het kader van de aanleg van De Centrale As (DCA) zijn door Altenburg & Wymenga (A&W) verscheidene ecologische toetsingen uitgevoerd (Bijkerk *et al.* 2005; Heikoop 2012). Deze toetsingen hadden voornamelijk betrekking op het tracé dat is begrensd door het PIP (Provinciaal Inpassingsplan). Door de realisatie van het tracé wordt op het perceel aan de Rijksstraatweg 237 en 239 een ontsluitingsweg gerealiseerd. Dit voornemen ligt buiten het Provinciaal Inrichtingsplan (PIP) van de Centrale As en is dus nog niet getoetst aan de ecologische wet- en regelgeving. Tevens wil de eigenaar van het perceel in de toekomst zijn bedrijfsgebouw uitbreiden. Dit plan is eveneens getoetst in onderhavige beoordeling. De provincie Fryslân heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven het onderzoek uit te voeren.

Het doel van het onderzoek is een ecologische quickscan, waarin de effecten van de plannen worden beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur of Natuur Netwerk Nederland), overige gebiedsbescherming en de Flora- en faunawet. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

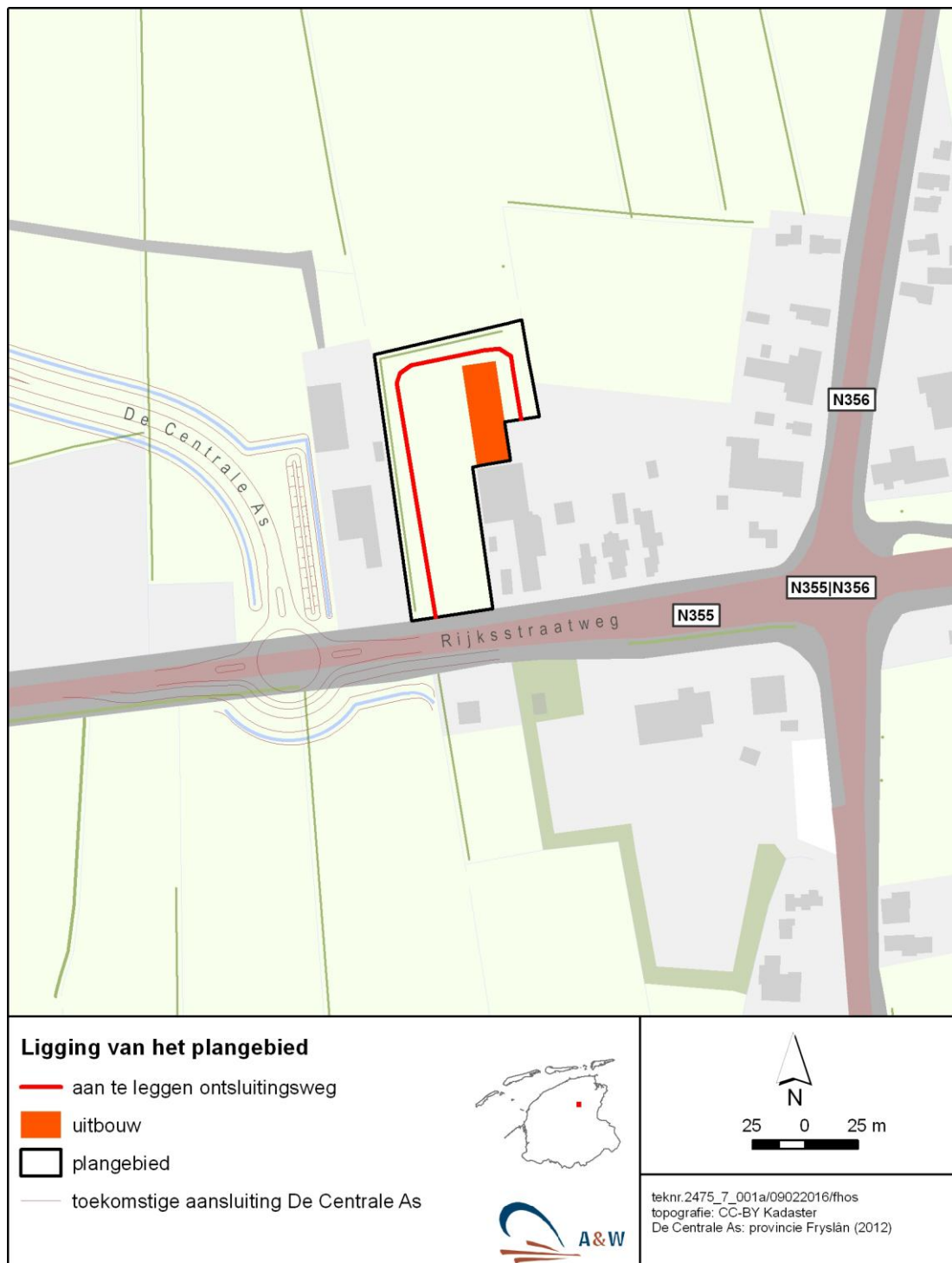
In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Hiertoe zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Daarbij is ook gebruik gemaakt van de onderzoeksgegevens die zijn verkregen in het kader van de aanleg van De Centrale As (zie voor overzicht Heikoop 2012).

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

Het plangebied bestaat uit een graslandperceel aan de Rijksstraatweg 237 en 239 te Hurdegaryp (zie figuur 1 en foto 1 en 2). Het perceel is aan de west- en noordzijde omgrensd door kavelsloten met elzensingels. Aan de oostkant van het perceel is bebouwing aanwezig. De zuidzijde, die toegang biedt tot het perceel, wordt begrensd door een sloot. Ook staan hier drie jonge eikenbomen.

De plannen bestaan uit het realiseren van een ontsluitingsweg en een uitbreiding van het bedrijfsgebouw op het graslandperceel (zie figuur 1). Om dit te realiseren, wordt de sloot aan de zuidkant gedempt en worden mogelijk één of meerdere eikenbomen gekapt.

Figuur 1 - Ligging van het plangebied (zwarte omkadering) dat in het kader van de aanleg van de ontsluitingsweg en de realisatie van de uitbouw ecologisch is getoetst en beoordeeld.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland kunnen gebieden beschermd zijn volgens de Natuurbeschermingswet of regels omtrent de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Natuurbeschermingswet of regels omtrent de Ecologische Hoofdstructuur (ook Natuurnetwerk Nederland genaamd). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan. Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur, Natura 2000-gebieden of andere gebieden die zijn beschermd vanwege hun natuurwaarden. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat de beoogde herinrichting van invloed is op beschermde gebieden in de omgeving en/of de daarbij behorende natuurwaarden. Om deze redenen wordt geconcludeerd dat de aanleg van de ontsluitingsweg niet stuit op bezwaren vanuit de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet, waaraan drie lijsten met soorten en hun beschermingsregime zijn gekoppeld (licht beschermde, middelzwaar beschermde en zwaar beschermde soorten).

4.1 Algemeen

Het plangebied bestaat voornamelijk uit voedselrijk productiegrasland. Bovendien is in de omgeving veel (menselijke) verstoring aanwezig in de vorm van fietsers en gemotoriseerd verkeer op de Rijksweg. Onder dergelijke omstandigheden zijn er weinig mogelijkheden voor natuurwaarden aanwezig. Op basis van literatuur (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al.* 2004, Timmermans *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS *et al.* 2007, Bouwman *et al.* 2008, Van Delft *et al.* 2013, Heikooop 2012) wordt geconcludeerd, dat het onwaarschijnlijk is dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door de beoogde ingreep:

- Ongewervelde diersoorten
- Planten
- Reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Deze soorten zijn niet aangetroffen tijdens de aanvullende veldonderzoeken die in het kader van de aanleg van De Centrale As zijn uitgevoerd (zie voor overzicht Heikooop (2012)).
- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep zijn beperkt.
- Tussen het plangebied en het (mogelijke) leefgebied van deze soorten in de wijde omgeving ligt een grote afstand.

De aanleg van de ontsluitingsweg en de realisatie van de uitbouw veroorzaken om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van ongewervelde diersoorten, planten en reptielen.

4.2 Amfibieën

Uit verspreidingsgegevens van amfibieën blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied alleen enkele licht beschermde soorten voorkomen, zoals Gewone pad, Bruine kikker, Meerkikker en Kleine watersalamander (van Delft *et al.* 2013). Het plangebied maakt waarschijnlijk deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten. Middelzwaar- en zwaar beschermde amfibieënsoorten worden niet binnen het plangebied verwacht (Heikoop 2012).

Door de beoogde ingreep gaat mogelijk een deel van het leefgebied van enkele licht beschermde amfibieënsoorten verloren. Voor licht beschermde soorten geldt een algehele vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Om deze reden veroorzaakt de herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde amfibieënsoorten.

Samenvattend

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde amfibieënsoorten.

4.3 Vissen

Voor de herinrichting wordt de sloot aan de zuidzijde van het plangebied gedempt. Deze sloot is ondiep en geïsoleerd en is daarmee niet geschikt voor beschermde vissoorten zoals de Kleine modderkruiper. Voor de overige sloten in het plangebied geldt dat deze tevens ongeschikt zijn voor beschermde vissoorten omdat deze schaduwrijk zijn en veel bladafval bevatten. Bovendien worden aan deze sloten geen werkzaamheden uitgevoerd. Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet veroorzaken ten aanzien van beschermde vissoorten.

Samenvattend

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde vissoorten.

4.4 Vogels

Algemeen

Het plangebied biedt mogelijkheid voor broedende vogels. In de elzensingels kunnen verschillende soorten vogels tot broeden komen, zoals de Houtduif of de Tjiftjaf. Het graslandperceel is, gezien de aanwezigheid van houtsingels en de verstoring van de Rijksstraatweg, niet heel geschikt voor weidevogels. Wel kan mogelijk een soort als Scholekster hier broeden.

Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in en nabij het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient dan tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, bijvoorbeeld door bouwmaterialen goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de versturende werkzaamheden worden gestaakt tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste, indicatieve lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Nestplaatsen van de soorten die op deze lijst staan, zijn niet aanwezig binnen en nabij het plangebied. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat eventueel aanwezige jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving worden beïnvloed door de herinrichting.

Conclusie vogels

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord door de werkzaamheden.

4.5 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij soorten die niet zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten komen in de volgende paragraaf aan bod.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor (Melis 2012, Heikoop 2012), namelijk Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Watervleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Rosse vleermuis. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes.

Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes.

Verblijfplaatsen

In het kader van de herinrichting worden mogelijk één of meerdere dunne eikenbomen gekapt. Deze bomen zijn te jong en/of te dun en bevatten geen geschikte holten voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De plannen veroorzaken daarom geen direct negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebied maken vleermuizen gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te oriënteren. In 2011 is over het gehele tracé van De Centrale As het gebruik van het landschap door vleermuizen als vliegroute gemonitord (Heikoop 2012). Op de vastgestelde knelpunten, waarbij het tracé vliegroutes van vleermuizen doorsnijdt, worden hop-overs gerealiseerd.

Het plangebied bevat lijnvormige landschapselementen die geschikt zijn als vliegroute voor vleermuizen. Het betreft de watergangen en de elzensingels. Door de plannen gaan deze elementen niet verloren. Om deze redenen mag worden geconcludeerd, dat als gevolg van de herinrichting van het plangebied de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van vliegroutes blijft gewaarborgd.

Foerageergebied

Het plangebied of de directe omgeving ervan kunnen deel uitmaken van het foerageergebied van enkele van de bovengenoemde vleermuissoorten. Voor de betreffende soorten is in de omgeving bovendien voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Om deze redenen mag worden geconcludeerd, dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied blijft gewaarborgd.

Conclusie vleermuizen

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd, dat het plan geen conflict veroorzaakt met de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen.

4.6 Overige zoogdiersoorten

Licht beschermde zoogdiersoorten

In de omgeving van het plangebied komen verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voor, zoals Haas, Egel, Mol en verschillende (spits)muizensoorten (Melis 2012). Het valt te verwachten dat voor enkele van deze soorten het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied. Voor licht beschermde zoogdiersoorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze reden geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten.

Middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten

Van de middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten is het te verwachten dat alleen de middelzwaar beschermde Steenmarter mogelijk gebruik maakt van het plangebied (Heikoop 2012). Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort aanwezig. Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het foerageergebied van Steenmarter. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar waardoor de plannen geen conflict veroorzaken ten aanzien van Steenmarter en andere middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen).

5. Conclusies

Gebiedsbescherming

De beoogde herinrichting van het perceel aan de Rijksstraatweg 237 en 239 te Hurdegaryp veroorzaakt geen conflict met de wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Ecologische Hoofdstructuur en overige gebiedsbescherming).

Soortbescherming

De beoogde herinrichting van het perceel aan de Rijksstraatweg 237 en 239 te Hurdegaryp veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet, mits geen verstoring plaatsvindt van broedvogels en hun in gebruik zijnde nesten.

Literatuur

- Bijkerk, W. et al. 2005. Ecologisch veldonderzoek Centrale As. A&W-rapport 604. Altenburg & Wymenga bv, Veenwouden.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON 51, jaargang 15 nummer 5; 119 - 132. RAVON, Nijmegen.
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Heikoop, J.E. 2012. Actualisatie ecologische gegevens van het tracé van De Centrale As, deelgebieden Noord en Midden. A&W-rapport 1700. Altenburg & Wymenga bv. Feanwâlden
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Melis, J. 2012. Werkatlas zoogdieren provincie Fryslân. Provincie Fryslân, Leeuwarden.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.